

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת נח

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. נח משתכר, מעשה חם וקללתו
 - ה. עשרה דורות מנח עד אברהם
 - ז. ציווי בניית התיבה
 - ט. נח שולח את העורב והיונה
 - י. מעשה מגדל בבל
 - י. כניסת נח לתיבה ותחילת המבול
 - פ. פירוט צאצאי נח ושבעים האומות
 - פ. ברכת השיל"ת לנח וצאצאיו
 - ר. יציאת נח מן התיבה ושבועת ד'
 - ת. המבול וסיומו
- -----

שאלה לשולחן השבת

"את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ"

הרי שכרת הקב"ה ברית שלא יחריב יותר את כל העולם ומעתה והלאה הקשת היא אות הברית.

ויש לבאר אם כן, הלא הקשת הינה תופעה טבעית ומחוקי הטבע שכאשר יזרח אור, ובכלל זה קרני השמש, על רסיסי מים נראה כמראה הקשת ומה הייחוד באות ברית זו?

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל"

הגמרא (חולין קכט.) כותבת שדרש ר' שמעון מהפסוק: "מכל האוכל אשר יאכל", אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים - קרוי אוכל, אבל דבר איסור אינו קרוי אוכל. אמנם, לבעלי חיים שבהפקר מותר להאכיל איסורי הנאה, כיון שאינו נהנה מאכילתם שהרי אין עליו חובה לזון אותם. אבל נח, שהיה חייב להאכיל את כל החיות אשר היו אתו בתיבה, אסור היה לו לתת להם אוכל שהוא אסור בהנאה. לכן כתוב: "מכל מאכל אשר יאכל", דהיינו אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים בלא איסור, רק הוא נקרא אוכל, ורק מזה מותר היה לנח להביא לתיבה. (משך חכמה) וכתב הגר"א, שהכוונה בפסוק זה שציווה לו הקב"ה להכין כביצה לסעודת אדם וכן לכל החיות. ושבשיעור זה תשרה ברכה שכולם ישבעו, שכתוב: "והיה לך ולהם לאכלה". ולפי זה אף מובן ביותר מדוע לא הוזכר הנס שהחזיק מועט את המרובה, ושהתיבה הכילה כדי מזון לכל החי - משום שכולם אכלו שיעור זהה.

"וישב המים מעל הארץ הלוך ושוב"

ארבע פעמים בתורה מופיעה המילה 'הלוך', כולן בחומש בראשית, מתוכן שתיים בפרשתנו: "וישב המים מעל הארץ הלוך ושוב", "והמים היו הלוך וחסור", "ויסע אברם הלוך ונסוע", "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל". ואמרו שרומזו הדבר לבניין הבית היהודי: 'הלוך ושוב' - אם כשעומדים להקים בית חדש מביטים הזוג לאחוריהם ורוצים לשוב לדוגמת הדורות הקודמים ולהמשיך המסורה, אזי 'הלוך וגדל' - יזכו לפסוע פסיעות גדולות לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, מאחר והיסוד איתן וחזק ודומה הוא לסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. אבל אם 'הלוך ונסוע' - אם דעתם לנסוע רק הלאה קדימה ולא להמשיך בדרכי האבות הסלולה והמקובלת, אזי 'הלוך וחסור', ברבות הימים ילכו הלוך וחסור בפסיעות קטנות, דורותיהם יהיו מתמעטים והולכים אם אין יסוד אין בנין. וכשבונים את הבית על אדני היראה והמסורת הפשוטה הרי הוא כתיבת נח ממש. (חיים שיש בהם)

"כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל"

הרמב"ן (בראשית א, כט) כתב שלאדם הראשון היה אסור לאכול בשר ולנח היה הותר הדבר מפני שרק כאשר חטאו והשחית כל בשר את דרכו על הארץ ונגזר שימותו במבול, ובעבור נח הציל מהם לקיום המין, נתן להם רשות לשחוט ולאכול כי קיומם בעבורו. ויש לבאר אם כן מדוע הותרה לנח אכילת דגים והרי לא נכנסו דגים אל התיבה ולא ניצלו על ידי נח שלא טרח עבורם כלל? ויש לומר: א. הדגים חטאו אבל לא נענשו כי לא הצטוו לדבוק במינם. ב. אכן לא הותרו דגים עד מתן תורה שאלמלא קיבלו ישראל את התורה היה העולם חוזר לתוהו. ג. גם מה שהדגים ניצלו זה היה בזכותו של נח. ד. דגים אינם בעלי יכולת הרבעה שלא עם מינם ולכן אין להם גדולה שלא חטאו. ה. הותרו רק כדי שלא להטיל קנאה במעשה בראשית. (משך חכמה) ו. דגים מעולם לא נאסרו. ז. לולי הצלתו של נח אזי כל העולם היה חרב כולל הדגים. ח. המים סביב לתיבה לא רתחו כדי להציל את הדגים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

עם הספר החדש, זה הרבה יותר נח...

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. משך המבול
- ב. אנשי דור הפלגה מצאו בארץ שנער
- ג. עיר בכנען
- ד. "כי השחית כל בשר את ____"
- ה. "את האלוקים ____ נח"
- ו. "____ את כל היקום"
- ז. מעונות השנה המוזכרות בפרשה
- ח. סוג של גזל
- ט. מילה נרדפת ל"חטף"
- י. בתו של הרן, שיצאה לגור בחרן
- כ. שנים מבני חם
- ל. מחומרי הבנין של המגדל
- מ. נבנה בארץ שנער
- נ. עיר שבנאה אשור
- ס. מבני כנען
- ע. בו נראית הקשת
- פ. התיבה הלכה על-
- צ. בצורה זו נברא האדם
- ק. אות ברית ד' שלא יביא עוד מבול
- ר. בנו של פלג
- ש. גילו של נח בזמן המבול
- ת. הרן מת על פניו (רמז: אביו)

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שניים מבני כוש
- ב. נשלח בפעם הראשונה מהתיבה
- ג. אחד מבני יפת
- ד. הוא היה גיבור בארץ
- ה. שניים מבני יקטן
- ו. ברכת ד' לשורדי המבול: "____"
- ז. בנו של גומר ונכדו של יפת
- ח. עיר שבנאה אשור
- ט. בנו של הרן אחי אברם
- י. אחד מבני יפת
- י. אחד מבני יפת
- ל. מילה נרדפת ל-"וימתין" ו-"ויחכה"
- ם. מקורות מי המבול (2)
- ן. אחד מבני יפת
- ס. עוד אחד מבני יפת
- ע. "יצר לב האדם ____ מנעוריו"
- ף. מעונות השנה המוזכרות בפרשה
- ץ. מעונות השנה המוזכרות בפרשה
- ק. נח היה איש-
- ר. חלוץ התיבה, ויש אומרים אבן טובה
- ש. מבני ארם
- ת. סוג של בהמות מהם הביא נח שבעה לתיבה

כתרגומו

כל פשה נכיא קעלייה מיליה מתרבות אונקליוס נכנסה לעקריין של לאנוו.

"זהורף" (ח,כב) = "זסתוא". המילה העברית 'סתיו' המתארת את תחילת עונת החורף.

מן המדרש

ויהי מקץ שנתים ימים לצאת אברם מן האש, היא שנת שתיים וחמשים שנה לחיי אברם, והמלך נמרוד יושב על כסא המלוכה בבבל. וישן המלך ויחלום והנה עומד עם חייליו וצבאותיו בעמק, נגד כבשן האש אשר למלך. וישא עיניו, וירא והנה איש דמות אברם יוצא מתוך הכבשן, ויבא ויעמוד לפני המלך וחרבו שלופה בידו. וירץ האיש ההוא אל המלך בחרבו וינס המלך מהאיש ההוא כי ירא. ויהי בנוסו, וישלך האיש על ראש המלך ביצה, ותהי הביצה לנהר גדול ויטבעו כל חילו בנהר ההוא וינסו כולם. והמלך ברח עם שלושה אנשים אשר היו לפניו וימלט. ויבט המלך באנשים ההם, והנה לבושם לבוש מלכות כבגדי המלך, והם בתואר ובקומה כתואר המלך. ויהי בברחם, וישב הנהר ההוא לביצה כבתחילה נגד המלך, ויצא מהביצה ההיא אפרוח קטן, ויבא לפני המלך ויעף על ראשו וינקר את עין המלך. ויחרד המלך מהמראה ההוא, ויקץ משנתו, ותתפעם רוחו ויירא יראה גדולה מאד. ויהי בבוקר, ויקם המלך ממשכבו בבהלה, ויצו ויביאו לפניו כל החכמים וכל החרטומים ויספר להם המלך את החלום. ויען חכם אחד מעבדי המלך ושמו אבקי את המלך לאמר: "איך זה כי אם רעת אברם וזרעו אשר תצמח על אדוני המלך באחרית הימים. הנה ימים באים אשר יבוא אברם וזרעו ובניו ביתו להלחם עם אדוני המלך, ויכו את כל צבאות המלך וחייליו. ואשר ראית אשר ברחת עם שלושה אנשים אשר כמוך ונמלטת, זה אשר תנצל לבדך עם שלושה מלכים ממלכי הארץ אשר יהיו עמך במלחמה. ואשר ראית את הנהר אשר שב לביצה כבתחילה וינקר האפרוח את עין המלך, איך זה כי אם זרע אברם אשר יהרוג את המלך באחרית הימים. זה חלום אדוני המלך וזה פתרונו ואמת החלום ונכון הפתרון אשר פתר לך עבדך". (ספר הישר)

מילה בפרשה

**אינו מודה בעליון,
וגם לנפש לקח פדיון,
לאיטום אותו נמרח,
בישוב שאינו כרך.**

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות המופיעה בפרשה. אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

מה היה הגובה של מגדל בבל?

"הבה נלבנה לבנים"

מדוע היו צריכים ללבון לבנים ולא השתמשו באבנים מסותתות? אלא פירשו חז"ל שעשו כן משום שבבבל אין אבנים מצויות. ואפשר לומר עוד, שהרי כל עניינם של דור הפלגה היה שרצו לצאת מרשותו של הקב"ה ולעבור לעשיית האדם לבדו. והנה מציאות האבן נעשתה בששת ימי בראשית בידי הבורא, אם כן הדר בבית העשוי מעצים או אבנים, נמצא בתוך בעלותו של השי"ת ואיך אפשר לאורח למרוד נגד בעל הבית? לכן הקפידו וטרחו לעשות ולשרוף לבנים בעצמם, שקנו את החומר בשינוי מעשה, ונמצאים חיים בתוך שלהם, והעיקר שלא להשתמש במעשי הקב"ה ישירות. (תפארת תורה)

שעשועי דאורייתא

"ויזכור אלקים את נח"

היכן עוד בתורה נאמר: 'ויזכור אלקים את...?'

מצאו נא בפרשה:

1. 12 פסוקים רצופים המתחילים באותה המילה.
2. שלוש מילים (בדיוק) רצופות המסתיימות באותן שתי אותיות.
3. אב ובנו שחיו בדיוק אותו מספר של שנים.
4. אדם שלא היו לו בנות.
5. חמש מילים רצופות שכתובות פעמיים.
6. פסוק שמתחיל ומסתיים באות מ'.
7. שני פסוקים שמסתיימים באות ג'. (בשאר התורה יש עוד שניים בלבד, היכן?)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את צהר התבה אשר עשה"

2. "שנים שנים באו אל נח אל התבה איש ואשתו כאשר צוה אלקים את נח"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מי נולד שמן מאד עד שנדמה היה שהיו לו שתי פנים? - יפת. (ע"פ שלשלת הקבלה וילקוט הראובני) **לסדר את הפרשה** - ז"ית טרף בפיה. **חידון א' ת'** - ארבעים יום וליילה, בקעה, גרר, דרכו, התהלך, וימח, זרע, חמס, טרף, יסכה, כוש כנען, לבנים, מגדל, נינוה, סיני, ענן, פני המים, צלם אלוקים, קשת, רעו, שש מאות, תרח. **חידון א' ת' הפוך** - סבא סבתכא, עורב, מגוג, נמרוד, דקלה חוילה, פרו רבו, אשכנז, כלח, לוט, מדי, משך, ויחל, שמים תהום, יון, תירס, רע, חורף, קיץ, צדיק, צוהר, מש, טהורות. **שעשועי דאורייתא** - "ויזכור אלקים את אברהם", "ויזכור אלקים את רחל", "ויזכור אלקים את בריתו". 1. המילה 'ויחי' פותחת את הפסוקים טו-כו בפרק יא. 2. "דם האדם באדם". 3. רעו ואביו פלג חיו 239 שנה כל אחד. 4. תרח. 5. "שם ויהי כנען עבד למו". 6. "מאלה נפרדו... בגויהם". 7. "ויחי רעו ושליש שנה ויולד את שרוג", "ויחי עבר ארבע ושליש שנה ויולד את פלג". בפרשת וירא: "ואבימלך לא קרב אליה ויאמר ד' הגוי גם צדיק תהרג", ובפרשת שמות: "ויאמר ד' לו עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוצאה והנה ידו מצרעת כשלג". **מילה בפרשה בראשית** - עצם. "לא נשבר בשימורים" - בליל הסדר (ליל שימורים) לא שוברים מהעצם של קרבן הפסח, "וגוף העניין מכנים" - עצם העניין, "חפץ שהוא לא רצה" - חפץ=עצם, "כשסגר עיניו בקפיצה" - עצם את עיניו. **טמונות בפרשה** - 1. "ואת חת" (י, טו). 2. פלג מים - "את פלג" (יא, טז). 3. דגל יוון - "ויזן" (יב, 4). "הקשת בענן" (ט, יד). 5. "ואת כפתורים" (י, יד). 6. "לא ישמעו איש שפת רעהו" (יא, ז). 7. "נלבנה לבנים" (יא, ג). 8. "אשכנז" (יג, 9). "בניו לטלית של ציצית" (רש"י ט, כג). 10. כינים - "קינים תעשה את התיבה" (ו, יד). 11. "ויילכו אחרנית" (ט, כג). 12. "העורב" (ח, ז). 13. "ורעמה" (ז, ז) 'ויש אומרים שאיחר מזונות לארי' (רש"י ז, כג). 14. "וישכר" (ט, כ). 15. "גיבור ציד" (י, ט). **טמונות בהפטרה** - 1. "בשצף קצף הסתרתי פני" (נד, ח). 2. "ויתדותיך חזקי" (נד, ב). 3. "הוי כל צמא לכו למים" (נה, א). 4. "גור יגור אפס" (נד, טו) **שאלה לשלחן השבת האזינו** - שאלנו: "כי שם ד' אקרא הבו גדל לאלקינו", אם מפסוק זה נלמדים ברכות התורה, האם כל אותם 40 שנה שהיו במדבר ולמדו תורה מפי משה לא בירכו על לימוד התורה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. עיקר החיוב הוא על תורה שבכתב ואף כשלומדים תורה שבעל פה הרי הברכה מתייחסת על התורה שבכתב, ורק כעת, בפרשת וילך, סיים משה רבינו לכתוב את ספר התורה בחיתום ומעתה והלאה רק חשוב כ'ספר'. 2. החיוב הוא רק מעתה שנאמר 'שימה בפיהם' הרי שיש מצוה להוציא דברי תורה בפיו. 3. מצוה ששייכת אף בנכרים אין מברכים עליה, ורק כעת הופקעו הנכרים מלימוד תורה. (דברי יואל) 4. החידוש הוא שגם תורה שאדם מחדש מעצמו יש ברכ' עליה, שרק היום נסתמו מעיינות החכמה של משה ועמד ודיבר מדעתו. (בריה התיכון) 5. אפילו שברכו בבוקר חייבים לברך שוב על קריאה בתורה של שירה. (חבצלת השרון)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

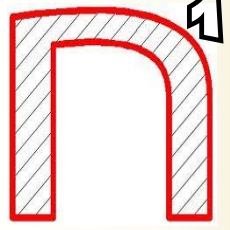
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

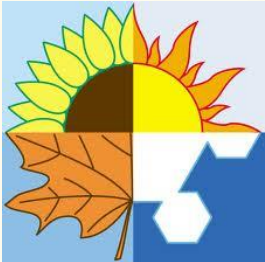
טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
תאגיד המים של ירושלים -
ה"גיחון" (ביג)

הפטרות נח "רני עקרה" (ישעיהו נד' א' - נה' ה')

טמונות בהפטרה

